

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

De siccis. Capvt V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

Ὁὲ φάσι πολλὰ πὸν ὑπὸ σκέπαις ἐκποδι-
πέμπεται,

Ἀχροφανὲς σελλάγιζε πολὺσχιδῆς, ἀλλό-
μδρον πύρ.

Sed ingenioso Poetae danda est venia, qui in suo ludit artificio.

De siccis.

CAPVT V.

Oratores siccis qui?

Sunt vero, qui dum istas ineptias religiosius fugiunt, in contrarium vitium Siccitatis defleunt, & in quamdam styli maciem incidunt, quae generosae vbertatis siti totam corrumpit orationem.

Illi igitur toti sunt ossei, nihil adipalis generis, nihil medullarum habent, sed sensus verecundos, mediocres, attritos; nihil vquam ingenij colore fundunt audacius, & si quid exiliat statim opprimunt: Nullos laetiores atrectant locos, nihil ex mansuetiorum Musarum condimentis delibant, nihil in eis exantiquis historijs accersitum, nihil ex similitum varia opulencia vsurpatum, nihil ex multiplici scientiarum instrumento affluit. Versantur in sanis quidem rationibus, sed ijs admodum criticis, & communibus.

Praterea tota oratio est considerata, exilis, raticulosa, exanguis, sine colore, sine iuoco, sine ornatu, vix inuenias stimulum, vix illecebram, vix vllam animae fibulam, ex quo vnguis & languens auditor ad huiusmodi orationes naufeat. Talia plerumque occurrunt in hominibus scriptorum aliquot Ecclesiasticorum posterioris notae, vt si oratio tota his Druthmari verbis continuaretur.

Loquente Domino turbis salutem animarum, venit quidam Princeps Iudaorum, qui quia sapiens erat in lege, & Archifynagogus, id est Princeps Synagogae vocabatur, quia in eorum congregationibus propter suam peritiam magister erat: & quia nobilis erat, etiam nomen indicatur ab alijs Euangelistis, dicentibus cui nomen erat Iairus, haec (inquam) oratio quae in rerum minutarum explicacione pedetentim insillit sine sensuum splendore, sine nota recondita, sine delectu verborum,

adhibita deinde modica aliqua paraenesis, aut vitiorum insectatione, & omnia ferme styli narratio percurrit, sobria quidem est, neque enim iuueniles habet errores audaciae, sed tota siccata est, & exanguis, quam attentio ratio consequitur.

Verum dices, Neque istas orationis quas commemorasti diuitias, inesse primi generis grauibus voluisti, quos tamen nemo non in magnis oratoribus numerat. Fateor equidem tales esse vt ad fecititia consulto fugiant ornamenta, sed habet vim quandam mentis inclutabilem, quae ferit animos ex abdito, & violentum quasi tyrannidis lenocinium in alieno figit pectore.

Sicci vs diff-
ferant a
grauibus
primi generis.

Itaque miramur, nos si quando huiusmodi oratores audiimus vehementer affici, cum tamen ea quae ipsi dixerunt memoria relegimus, non multas inuenimus Patrum sententias, non subtiles locorum interpretationes, non ex libris incredibilium historias, non tornum, & Myrothecia Rhetorum, sed tamen tenemur admiratione oppressi, & quid tantum miremur nescimus, sed hoc magnae admirationis initar est quod nescimus, & certe oportet virtutem esse quandam tanto maiorem, quanto occultior est.

Graves oratores in quo admirabili.

Talem fuisse Demosthenis eloquentiam notavi in superioribus libris ex Longino, multis quidem partibus superabatur ab Hyperide, ornamentis quibusdam, & quasi condimentis eloquentiae, se grauitate, & indomito robore orationis, & ipsum, & omnes absorbebat. Inde plausus, inde hominum admiratio, neque enim caetera animalia quantumuis pulchra, & velocia, & callida tantum admirantur, quantum vnius Leonis maiestatem: sic ista grauitas, etiam leuioribus ornamentis destituta, nuda, & simplex nos vehementius afficit quam caetera.

Hoc autem imperiosum, vt ita dicam, philtum siccis non habent, sed vt veterum illorum, & maxime rudium artificium statuae horrorem quandam incultum, & quasi corporis ossium praefertunt orationis, cui nisi acuos, & succum, & sanguinem, & colorem addiderint, nuaquam ad vllam disendi virtutem efflorescit.